

VARAN KOMODSKÝ

Varanus komodensis

Kto som ?

Varan komodský je najväčší druh jašterice na svete a je príbuzný k varanovi nílskemu. Môže dorásť do dĺžky až 3 metrov, má silný chvost, ktorý tvorí polovicu celkovej veľkosti tela. Má vyvinuté hrubé šupiny, veľké pazúre a ostré, ryhované zuby. Predpokladá sa, že samce sú o kúsok väčšie ako samice. Dospelé jedince sú sivo-hnedej farby, zatiaľ čo mláďatá sú výrazne vzorované.

Photo: Sara Goatcher

Ako žijem?

Varany patria medzi hlavných predátorov vo svojom ekosystéme. Lovia veľmi rôznorodú korisť ako napr.: jelene, diviaky, byvoly, ale sú schopné uloviť aj iné jedince varanov komodských. Najväčšiu časť ich potravy však tvoria zdochliny. Predpokladá sa, že sú schopné zacítiť pach zdochliny na vzdialenosť až 5 mil' (cca 8 km). Sliny varanov komodských obsahujú veľké množstvo baktérií, ktoré po uhryznutí spôsobujú koristi silnú infekciu a následný úhyn.

Mladé jedince sa snažia loviť hlavne hmyz, vtáky, vtáčie vajíčka a menšie cicavce. Samica znáša až 30 vajíec, z ktorých sa mláďatá vyliahnú približne po 8 mesiacoch. Mláďatá sú po vyliahnutí veľké približne 37 cm a veľmi skoro po vyliahnutí sa šplhajú vysoko do bezpečia stromov, lebo väčšie varany ich zvyknú loviť ako svoju korisť.

Základné informácie:

Čeľaď: *Varanidae* - varanovité

Veľkosť: dorastajú do dĺžky 2 - 3 metrov

Hmotnosť: približne 70 kg

Potrava: mäsožravce, lovia živú korisť, ale živia sa aj zdochlinami

Znáška: približne 30 vajíec

Početnosť vo voľnej prírode: 3,000 - 5, 000

Počet jedincov v Zoologických záhradách EAZA: varana komodského môžeme vidieť v 16 ZOO v rámci EAZA a rozmnožovanie v zajatí je pomerne úspešné

Kde žijem?

Varan komodský dostal svoje pomenovanie podľa ostrova Komodo v Indonézii kde sa prirodzene vyskytuje. Ostrov je súčasťou reťazca ostrovov nazývaného Malé Sundry a varan komodský sa vyskytuje aj na susedných ostrovoch Flores a Rincha. Vyskytuje sa hlavne v horúcich, suchých trávnatých oblastiach, alebo v nížinných lesoch.

Červený rámik zobrazuje rozšírenie varana v Indonézii.

Som ohrozený druh?

Odhaduje sa, že vo voľnej prírode žije približne 3000 až 5000 jedincov varana komodského. Ich populácie sú veľmi roztrúsené a rozšírené na 5 menších ostrovoch. Rozdrobovanie pôvodného prostredia pôsobí na varany veľmi negatívne. Ohrozované sú aj prírodnými katastrofami ako sú napr. vlny tsunami alebo požiare. Najväčšie riziká pre varanov v dnešnej dobe predstavujú požiare v poľnohospodárstve a nadmerný lov druhov, ktoré sú prirodzenou korisťou varanov. V rámci kategórií ohrozenia sú zaradené medzi tzv. zraniteľné druhy (vulnerable VU).

Vedeli ste že ... ?

Najväčší samec varana komodského aký bol vôbec v histórii pozorovaný meral 3,13 m a vážil 166 kg. Táto hmotnosť bola nameraná vrátane nestrávenej potravy v žalúdku.

Ako sa dá pomôcť?

Národný park Komodo bol založený v roku 1980 na ochranu prirodzeného prostredia. Ochránári majú v pláne vytvoriť viac možností na dosiahnutie lepšej ochrany. Varany komodské sa dobre rozmnožujú v zoológických záhradách. Plemenná kniha a chovný záchranný program sú vedené tak, aby zabezpečili prežitie varanov v zajatí. Zoológické záhrady zároveň podporujú výskum vo voľnej prírode, ktorý pomôže lepšie pochopiť rozloženie varanov komodských a ich požiadavky na ekosystém.

Viac informácií nájdete na stránkach:

www.southeastasiacampaign.org

www.iucnredlist.org/apps/redlist/details/22884/0

www.waza.org/en/zoo/varanus-komodoensis

